

www.oljan.fo

Jan Müller

11 - 10 - 2011

Oljufund fer at økja áhugan fyri útbúgving

"Tað er væl kent aðrastaðni, at hepni við oljuleiting birtir munandi undir áhugan fyri at taka hægri útbúgvingar innan m.a. jarðalisfrøði og spennandi verður tí at frætta frá næstu boringunum í føroyska økinum, sigur Hans Pauli Joensen, leiðari á Náttúruvísindadeildini á Fróðskaparsetrinum. Samtíðis viðgongur hann, at áhugin millum ung at útbúgva seg innan jarðalisfrøði hevur ikki verið stórur seinnu árinum. Ivaleyst er hetta ein avspegling av, at tað enn ikki eru funnin kolvetni í rakstrarverdum nøgdum í føroyskum øki. Stuðul kom væl við Hans Pauli hevur umsitið hetta týðandi starvið øll oljuárin tvs. tey árinum, tá oljufeløgini komu til Føroya fyri at gera kanningar og síðani leita eftir kolvetnum. Hann var ein teirra, sum við opnum ørmum tók ímóti stuðlinum oljufeløg lótu hægri útbúgvarstovnum eitt nú Fróðskaparsetri Føroya, og sum gjørði tað møguligt at seta nýggjar oljurelateraðar útbúgvingar á skrána. Nú oljan.fo íhefur havt samrøðu við nýggja rektaran á Setrinum um nettupp møguleikarnar fyri aftur at menna útbúgvingar við tilknýti til oljutilgongdina í Føroyum hava vit biðið Hans Paula Joensen, leiðara á Náttúruvísindadeildini á Fróðskaparsetrinum greiða okkum frá, nær farið varð undir at at útbúgva føroyingar til nýggju oljuvinnuna og hvussu gingist hevur. Byrjaði í 1996 Hans Pauli greiðir soleiðis frá - Fyrirreikingarnar til hægri útbúgving við beinleiðis atlitum at oljuvinnuni byrjaðu í november 1996. Náttúruvísindadeildin á Fróðskaparsetrinum hevði tá eitt samskipti við Høgskolen í Stavanger um útbúgvingarligt samstarv, og ein samstarvsavtala varð undirskrivað 26. februar 1997. Samstarvsavtalan gekk m.a. út upp á, at studentar frá Náttúruvísindadeildini skuldu kunna halda fram at lesa kolvetnisverkfrøði í Stavanger aftan á tvey ára lestur í Føroyum. Men ynski var um at skipa eina sjálvstøðuga bachelorútbúgving á Fróðskaparsetrinum, og við stuðli frá oljufeløgum varð ein 3 ½ ára bachelorútbúgving í

kolvetnisverkfrøði sett í gongd í 1998. Í útbúgvingini varð dentur lagdur á m.a. boring eftir olju og gassi, eins og fortreytir fyri, at olja og gass kundu finnast í og útvinnast úr undirgrundini. Teir fyrstu 6 studentarnir fingu prógv handað í apríl 2002. Teir fingu høvi til at gera sína bachelorritgerð hjá Statoil og Rogalandsforskning í Stavanger og hjá DONG í Danmark. Tey, sum tóku hesa útbúgvingina, hildu fram at lesa til masterstig á universitetum í Bretlandi, Danmark og Noregi, og teir flestu eru í starvi innan oljuvinnuna kring heimin. Støði undir gransking í samband við menning av útbúgvingini í kolvetnisverkfrøði fíggjaðu oljufeløg eitt parttíðar professorat á Fróðskaparsetrinum. Við hesum varð samstundis lagt støði undir gransking við atliti at kolvetni, har professarin m.a. vegleiddi eini PhD-verkætlan. PhD verkætlanin varð fíggjað av oljufeløgum, og PhD ritgerðin varð vard 6. juni 2003. Oljufeløg veittu eisini fígging til, at lidni PhD kandidaturin kundi arbeiða nøkur ár aftrat við gransking á Náttúruvísindadeildini. Seinni eru eisini aðrar PhD verkætlanir á Fróðskaparsetrinum fíggjaðar av oljufeløgum. Oljufeløg hava eisini fíggjað útgerð til undirvísing og gransking á Náttúruvísindadeildini. Talan er um starvsstovuútgerð og um telduútgerð til at gera serliga krevjandi útrokningar og modellarbeiði við. Spannandi fortreyt Fíggingin frá oljufeløgum var ein avgerandi fortreyt fyri at fara undir hægri útbúgving og gransking á Fróðskaparsetrinum við atliti at oljuvinnuni seinast í 1990-unum. Meginparturin av fíggingin frá oljufeløgum varð av teimum pengum, ið feløgini høvdu bundið seg til at lata sum førleikapengar. Men stuðul frá oljufeløgum hevur eisini eftirfylgjandi havt alstóran týdning fyri menning av gransking og útbúgving á Náttúruvísindadeildini á Fróðskaparsetrinum. Síðan 2008 er bjóðað út ein 3-ára bachelorútbúgving í Jarð- og havfrøði í staðin fyri útbúgvingina í kolvetnisverkfrøði, har studentarnir kunnu velja at leggja dent á jarðalisfrøði og leiting eftir ráðevnum, ella dent á havfrøði og umhvørvisfrøði. Nøkur av evnunum eru tey somu sum í útbúgvingini til kolvetnisverkfrøðing. Men áhugin millum ung at útbúgva seg innan jarðalisfrøði hevur ikki verið stórus seinnu árinum. Ivaleyst er hetta ein avspegling av, at tað enn ikki eru funnin kolvetni í rakstrarverðum nøgdum í føroyskum øki. Tað er væl kent aðrastaðni, at hepni við oljuleiting birtir munandi undir áhugan fyri at taka hægri útbúgvingar innan m.a. jarðalisfrøði. Spannandi verður at frætta frá næstu boringunum í føroyska økinum", sigur Hans Pauli Joensen. Mynd - Hans Pauli Joensen, leiðari av Náttúruvísindadeildini á Fróðskaparsetrinum sær fram til oljufund við Føroyar, sum so aftur kunnu skapa áhuga fyri útbúgving við tilknýti til hesa vinnu.